

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم کرم و نظارت

مرکز تنظیم کرم

مدیریت کل تنظیم مقررات

«دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت

بر مؤسسات اعتباری»

(مصوب هیأت عالی بانک مرکزی)

مرداد ماه ۱۴۰۴

اداره مطالعات و مقررات

گروه بررسی و تطبیق مقررات

مستثنی

با استناد به بند الف ماده (۹) «قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران»، بند «الف» ماده (۳۷) و ماده (۴۱) «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران»، ماده (۳۰) «قانون پولی و بانکی کشور» و ماده (۲۱) «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور»، «دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری» که از این پس به اختصار «دستور العمل» نامیده می‌شود، به شرح ذیل تدوین گردید:

«دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری»

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این دستور العمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱-۱ بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۱ مؤسسه اعتباری: اشخاص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون، تحت عنوان بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نمایند؛

۳-۱ عملیات بانکی: دریافت سپرده از اشخاص حقیقی یا حقوقی و اعطای تسهیلات یا ایجاد اعتبار؛

۴-۱ خدمات بانکی: مجموعه اقداماتی غیر از عملیات بانکی نظیر صدور ضمانت‌نامه و گشایش اعتبار اسنادی که مؤسسه اعتباری می‌تواند در چارچوب قوانین مربوط، به مشتریان ارائه دهد و در قبال آن، کارمزد دریافت کند.

۵-۱ مؤسس / مؤسسين: اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط که با رعایت این دستور العمل، ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر هر یک از انواع مؤسسه اعتباری و سایر قوانین و مقررات لازم‌الاجرا، اقدام به تأسیس مؤسسه اعتباری می‌نمایند.

۱-۶- سرمایه پیشنهادی: سرمایه پیشنهاد شده توسط متقاضیان تأسیس مؤسسه اعتباری به مبلغ مندرج در طرح اساسنامه پیشنهادی که معادل حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت هر یک از انواع مؤسسات اعتباری یا بیشتر از آن است؛

۱-۷- موافقت اصولی: موافقت کتبی بانک مرکزی با درخواست اولیه متقاضیان تأسیس مؤسسه اعتباری برای تودیع سرمایه مؤسسه اعتباری نزد بانک مرکزی و انجام سایر تشریفات مربوط به تأسیس مؤسسه اعتباری.

۱-۸- اجازه نامه اولیه: موافقت کتبی بانک مرکزی با تشکیل پرونده ثبتی توسط مؤسسين در مرجع ثبت شرکتها.

۱-۹- اجازه نامه تأسیس: موافقت کتبی بانک مرکزی با ثبت مؤسسه اعتباری در مرجع ثبت شرکتها.

۱-۱۰- اجازه نامه فعالیت: موافقت کتبی بانک مرکزی با شروع فعالیت مؤسسه اعتباری.

۱-۱۱- صلاحیت عمومی و حرفه ای: دارا بودن شرایط عمومی از جمله وثاقت و امانت و شرایط تخصصی لازم و همچنین صلاحیت فردی برای تصدی سمت عضویت در هیأت مدیره و هیأت عامل مؤسسه اعتباری در چارچوب ضوابطی که توسط بانک مرکزی ابلاغ می شود.

فصل دوم - کلیات

ماده ۲- مؤسسات اعتباری در قالب جامع، توسعه ای، تجاری، تخصصی، قرض الحسنه و مؤسسه پس انداز و تسهیلات مسکن به فعالیت می پردازند. ضوابط خاص ناظر بر تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر هر یک از انواع مؤسسات اعتباری مزبور توسط بانک مرکزی تهیه شده و پس از تأیید در هیأت عالی بانک مرکزی، به شبکه بانکی کشور ابلاغ می گردد.

ماده ۳- تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری با رعایت این دستورالعمل و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر هر یک از انواع مؤسسات اعتباری و اساسنامه ی مصوب آن ها و در چارچوب قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا، قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اصلاحات آن و همچنین مصوبات هیأت عالی بانک مرکزی امکان پذیر است.

ماده ۴- تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری دولتی با رعایت مفاد این دستورالعمل و همچنین اساسنامه، قوانین و مقررات خاص ناظر بر تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری دولتی صورت می پذیرد.

ماده ۵- بانک مرکزی مرجع صدور موافقت اصولی و اجازه نامه های اولیه، تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری است.

ماده ۶- اشتغال به عملیات بانکی / خدمات بانکی بدون دریافت اجازه نامه های مورد اشاره در این دستور العمل از بانک مرکزی، ممنوع است. مرتکب، مشمول مجازات های مرتبط مقرر در قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می شود.

ماده ۷- تأسیس مؤسسه اعتباری در قالب شرکت سهامی عام و با رعایت ماده (۴) این دستور العمل و سایر قوانین و مقررات مربوط امکان پذیر می باشد.

ماده ۸- مراجع ثبت شرکت ها نمی توانند تقاضای تأسیس مؤسسه اعتباری را به ثبت برسانند، مگر آن که اجازه نامه تأسیس صادر شده توسط بانک مرکزی و رونوشت گواهی شده ی اساسنامه مربوط که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی رسیده است، ضمیمه ی تقاضای ثبت باشد.

ماده ۹- در مواردی که بانک مرکزی تشخیص دهد مؤسسين تعهدات لازم را انجام نداده اند و یا قادر به انجام تعهدات لازم و یا تأسیس و راه اندازی مؤسسه اعتباری نیستند و یا اطلاعات ناقص ارائه نموده اند، ضمن صدورخطاریه برای مؤسسين، مهلتی چهار ماهه را برای انجام تعهدات آنها تعیین می نماید. پس از انقضای مهلت مذکور و در صورت عدم اقدام لازم از سوی مؤسسين برای ایفای تعهدات خود، تقاضای تسلیم شده، کان لم یکن تلقی شده و اجازه نامه های صادره لغو می شود.

ماده ۱۰- هرگاه بانک مرکزی تشخیص دهد که مؤسس / مؤسسين مؤسسه اعتباری به منظور اخذ موافقت اصولی، اجازه نامه های اولیه یا تأسیس مؤسسه اعتباری، اطلاعات کذب یا گمراه کننده و یا اسناد و مدارک جعلی و غیر معتبر به بانک مرکزی ارائه نمایند و یا اطلاعاتی مؤثر را کتمان کنند، بانک مرکزی ضمن لغو موافقت اصولی و تمامی اجازه نامه های صادره، می تواند با مراجعه به مراجع صالحه ی قضایی، حسب مورد نسبت به شکایت حقوقی یا تعقیب کیفری آنها اقدام نماید.

تبصره- اشخاص مذکور تا ده سال نمی توانند تقاضای جدیدی را برای تأسیس «اشخاص تحت نظارت» بانک مرکزی به شرح مندرج در قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارائه نمایند.

ماده ۱۱- نحوه اخذ اجازه نامه تأسیس مؤسسه اعتباری مطابق با شیوه نامه ی ابلاغی بانک مرکزی است که متضمن شرایط و فهرست مدارک لازم برای اخذ اجازه نامه تأسیس مؤسسه اعتباری، چگونگی تسلیم درخواست اجازه نامه تأسیس، مراحل بررسی و صدور اجازه نامه و سایر موارد مربوط می باشد.

تبصره- ضوابط مذکور از طریق درج در پایگاه اطلاع رسانی بانک مرکزی و در صورت لزوم به سایر روش ها، به اطلاع عموم رسانده می شود.

ماده ۱۲- مؤسسين مؤسسه اعتباری نسبت به کلیه اعمال و اقداماتی که به منظور تأسیس و به ثبت رساندن مؤسسه اعتباری انجام می دهند، مسئولیت تضامنی دارند.

دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری

فصل سوم - سرمایه مؤسسه اعتباری

ماده ۱۳- حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت هر یک از انواع مؤسسات اعتباری، با رعایت ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر هر یک از انواع مؤسسات اعتباری تعیین می‌شود.

ماده ۱۴- سرمایه پیشنهادی برای تأسیس مؤسسه اعتباری باید به صورت نقد و به پول رایج کشور پرداخت شود.

ماده ۱۵- سرمایه پیشنهادی برای تأسیس مؤسسه اعتباری، باید تماماً توسط مؤسسين تعهد شده و حداقل پنجاه درصد آن، پرداخت و قبل از تسلیم تقاضای تأسیس، نزد بانک مرکزی سپرده شده باشد.

ماده ۱۶- تأمین سرمایه مؤسسه اعتباری نباید به طور مستقیم و یا غیرمستقیم از محل تسهیلات دریافتی از بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، صندوق‌های قرض‌الحسنه، شرکت‌های تعاونی اعتبار و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) تأمین شود.

ماده ۱۷- چنانچه مشخص شود آورده هر یک از مؤسسين به هر میزان به طور مستقیم و یا غیرمستقیم از محل تسهیلات دریافتی بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، صندوق‌های قرض‌الحسنه، شرکت‌های تعاونی اعتبار و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) تأمین شده است، اشخاص مزبور با اعلام بانک مرکزی به مؤسسين از ترکیب مؤسسين حذف می‌گردند و لازم است ظرف یک ماه از تاریخ اعلام بانک مرکزی، اشخاص دیگری جایگزین آن‌ها شوند. در صورتی که مجموع آورده اشخاص حذف‌شده‌ی مذکور از ترکیب مؤسسين بیش از بیست درصد سرمایه پیشنهادی مؤسسين باشد، تقاضای تسلیم‌شده کان‌لم‌یکن تلقی شده و موافقت اصولی و اجازه‌نامه‌های صادره لغو خواهد شد.

فصل چهارم - شرایط مؤسسين

ماده ۱۸- مؤسسين مؤسسه اعتباری باید از شرایط زیر برخوردار باشند:

۱-۱۸- توان تأمین سرمایه لازم برای تأسیس مؤسسه اعتباری.

۲-۱۸- نداشتن سابقه محکومیت کیفری مؤثر:

۳-۱۸- نداشتن بدهی غیرجاری به بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، صندوق‌های قرض‌الحسنه، شرکت‌های تعاونی اعتبار و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) در طول سه سال گذشته.

۴-۱۸- شفاف بودن آورده مؤسسين از نظر منشأ.

۵-۱۸- نداشتن سابقه چک برگشتی رفع سوءاثر نشده در نظام بانکی کشور.

۱۸-۶- نداشتن بدهی قطعی مالیاتی / گمرکی بر اساس استعلام از سازمان امور مالیاتی کشور و گمرک جمهوری اسلامی ایران و همچنین نداشتن تعهدات قطعی شده ایفان شده ای ارزی.

۱۸-۷- نداشتن ممنوعیت از تأسیس مؤسسه اعتباری به موجب رأی قطعی و لازم الاجرای صادره از سوی هیأت انتظامی بانکها یا هیأت انتظامی بانک مرکزی؛

تبصره ۱- بانک مرکزی مرجع تشخیص یا احراز شرایط فوق و همچنین لزوم رعایت آنها برای مؤسسه‌ای که جزو دستگاه‌های حاکمیتی یا مؤسسات عمومی غیردولتی هستند، می‌باشد.

تبصره ۲- در مورد اشخاص حقوقی مؤسس، علاوه بر شرایط فوق، رعایت شرایط زیر نیز ضروری است:

الف- سپری شدن حداقل پنج سال از تاریخ فعالیت آنها؛

ب- هر شخص حقیقی یا حقوقی که دارنده‌ی بیش از پنجاه درصد سهام یا سرمایه اشخاص حقوقی مؤسس باشد نیز باید در طول سه سال گذشته، فاقد بدهی غیرجاری به بانکها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، صندوق‌های قرض الحسنه، شرکت‌های تعاونی اعتبار و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) باشد.

ج- هر شخص حقوقی که بیش از پنجاه درصد سهام و یا سرمایه‌ی دارای حق رأی آن، به طور مستقیم متعلق به هر یک از مؤسسه‌ین باشد، نباید در طول سه سال گذشته، بدهی غیرجاری به بانکها، مؤسسات اعتباری غیربانکی صندوق‌های قرض الحسنه، شرکت‌های تعاونی اعتبار و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) داشته باشد.

د- هر شخص حقوقی که بیش از پنجاه درصد سهام و یا سرمایه‌ی دارای حق رأی آن، به طور مستقیم متعلق به سهامدار هر یک از مؤسسه‌ین باشد، باید در طول سه سال گذشته، فاقد بدهی غیرجاری به بانکها، مؤسسات اعتباری غیربانکی صندوق‌های قرض الحسنه، شرکت‌های تعاونی اعتبار و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) باشد.

ماده ۱۹- سقف مجاز تملک سهام مؤسسه اعتباری و ضمانت اجرای تخلف از آن، مطابق با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی و اصلاحات آن و سایر قوانین و مقررات لازم‌الاجرا و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در این خصوص می‌باشد.

فصل سیم - عواقب اصولی

ماده ۲۰- متقاضیان تأسیس مؤسسه اعتباری باید درخواست اولیه خود را به همراه مدارک ذیل به بانک مرکزی ارائه دهند:

۲۰-۱- فهرست اسامی متقاضیان و مجموع آورده‌ی آن‌ها که حداقل معادل نصف سرمایه‌ی پیشنهادی است و میزان

آورده هر یک از متقاضیان به تفکیک؛

۲۰-۲- مدارک هویتی متقاضیان.

۲۰-۳- اظهارنامه متقاضیان، مطابق با فرم نمونه بانک مرکزی.

۲۰-۴- یک نسخه از اساسنامه و صورت‌های مالی سه سال گذشته اشخاص حقوقی متقاضی.

۲۰-۵- طرح اساسنامه پیشنهادی متقاضیان مطابق با اساسنامه نمونه هر یک از انواع مؤسسات اعتباری ابلاغی بانک مرکزی.

۲۰-۶- برنامه عملیاتی مطابق با چارچوب تعیین شده توسط بانک مرکزی.

۲۰-۷- مستندات مربوط به منشأ تأمین سرمایه؛

۲۰-۸- سایر مدارکی که در شیوه‌نامه‌ی ابلاغی بانک مرکزی تعیین و اعلام می‌شود.

تبصره- در مورد اشخاص حقوقی متقاضی، ارایه صورت‌های مالی تلفیقی در مواردی که تهیه آن‌ها طبق استانداردهای حسابداری لازم تشخیص داده شده باشد، ضروری است.

ماده ۲۱- بانک مرکزی پس از دریافت تمامی مدارک لازم، احراز صلاحیت متقاضیان اعم از متقاضیانی که در صورت تأسیس مؤسسه اعتباری، مصداق سهامدار مؤثر موضوع بند «ش» ماده یک قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشند یا نباشند از طریق بررسی شرایط آن‌ها از حیث انطباق با الزامات قانونی و همچنین تأیید برنامه عملیاتی و تأیید انطباق کلی طرح اساسنامه پیشنهادی با اساسنامه نمونه هر یک از انواع مؤسسات اعتباری ابلاغی بانک مرکزی، نسبت به صدور موافقت اصولی که به تأیید رئیس کل بانک مرکزی رسیده است، اقدام می‌نماید.

ماده ۲۲- چنانچه متقاضیان دارای شرایط مورد نظر بانک مرکزی نباشند، بانک مرکزی صرفاً برای یک بار مراتب را به طور مکتوب جهت انجام اصلاحات لازم به آن‌ها اعلام می‌نماید. در صورتی که متقاضیان ظرف دو ماه پس از تاریخ اعلام بانک مرکزی، نسبت به رفع کامل ایرادات و نواقص اقدام نمایند، تقاضای تسلیم شده کان لم یکن تلقی خواهد شد. در هر حال، در صورت مخالفت بانک مرکزی، لازم است مراتب با ذکر دلایل به متقاضیان اعلام شود.

فصل سوم - فرآیند صدور اجاره نامه ها

الف - اجاره نامه اولیه

ماده ۲۳- ظرف دو ماه از تاریخ صدور موافقت اصولی، مؤسسين مؤسسه اعتباری موظفند ضمن تعهد تمام سرمایه پیشنهادی مؤسسه اعتباری نزد بانک مرکزی، تمام سهم خود از سرمایه پیشنهادی که حداقل معادل پنجاه درصد سرمایه مزبور است را به عنوان آورده‌ی مؤسسين، نزد بانک مرکزی تودیع نموده و تقاضای تاسیس مؤسسه اعتباری را به بانک مرکزی تسلیم نمایند. در غیر این صورت، موافقت اصولی صادره از درجه اعتبار ساقط می‌شود.

ماده ۲۴- بانک مرکزی موظف است ظرف دو ماه نسبت به بررسی منشأ تأمین وجوه تودیع شده‌ی مؤسسين از حیث انطباق آن با الزامات قانونی از جمله مقررات ناظر بر مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم اقدام نماید.

ماده ۲۵- در صورتی که بانک مرکزی، منشأ تأمین وجوه تودیع شده‌ی مؤسسين را مطابق با الزامات قانونی تشخیص دهد، طرح اساسنامه پیشنهادی مؤسسين را برای تصویب، به هیأت عالی بانک مرکزی ارایه می‌نماید.

ماده ۲۶- پس از تصویب طرح اساسنامه در هیأت عالی بانک مرکزی، تغییر ترکیب مؤسسين و یا اعلام انصراف هر یک از آن‌ها، منوط به موافقت بانک مرکزی خواهد بود.

ماده ۲۷- در صورت موافقت بانک مرکزی با تغییر هر یک از مؤسسين، مؤسسين موظفند ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ موافقت بانک مرکزی به مؤسسين، اشخاص دیگری را به عنوان مؤسسين جدید معرفی نمایند. پس از این که مؤسسين جدید، سهم خود از سرمایه پیشنهادی را تودیع نمودند، آورده‌ی مؤسسين انصرافی به آن‌ها مسترد می‌گردد.

تبصره ۱- به جای معرفی مؤسسين جدید، مؤسسين باقی مانده می‌توانند با موافقت بانک مرکزی، نسبت به پرداخت آورده‌ی مؤسس یا مؤسسينی که اعلام انصراف کرده و آورده‌ی خود از سرمایه‌ی تودיעی را مسترد داشته‌اند، اقدام نمایند.

تبصره ۲- تأمین سرمایه‌ی مؤسسه اعتباری توسط مؤسسين جدید یا پرداخت آورده‌ی مؤسسين انصرافی توسط سایر مؤسسين، با رعایت قوانین و مقررات مربوط به حدود مجاز تملک سهام و سرمایه‌ی مؤسسات اعتباری صورت می‌پذیرد.

ماده ۲۸- بانک مرکزی موظف است آورده‌ی مؤسسين جدید یا آورده‌ی جدید پرداخت شده توسط مؤسسين به جای مؤسسين انصرافی را از حیث انطباق منشأ تأمین آن با الزامات قانونی بررسی نماید.

ماده ۲۹- در صورت عدم معرفی مؤسس یا مؤسسين جدید به جای مؤسسين انصرافی از سوی سایر مؤسسين در مهلت تعیین شده و یا عدم موافقت بانک مرکزی با معرفی مؤسس یا مؤسسين جدید و یا عدم موافقت بانک مرکزی با پرداخت سهم مؤسس یا مؤسسين

دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری

منصرف توسط سایر مؤسسه‌ها، بانک مرکزی موافقت اصولی صادره را لغو کرده و ضمن توقف فرایند بررسی تقاضای تأسیس مؤسسه اعتباری، وجوه تودیع مؤسسه را مسترد می‌نماید.

تبصره - مؤسسه‌های انصرافی یا سایر مؤسسه‌ها که مؤسسه جدیدی را به جای مؤسسه انصرافی معرفی نکرده یا سرمایه‌ی مستردشده توسط مؤسسه انصرافی را پرداخت نکرده‌اند، تا پنج سال نمی‌توانند به اتفاق یکدیگر یا با سایر اشخاص، تقاضای جدیدی برای تأسیس مؤسسه اعتباری به بانک مرکزی تسلیم کنند.

ماده ۳۰ - بانک مرکزی پس از احراز تودیع تمام آورده‌ی مؤسسه و بررسی و تأیید منشأ تأمین وجوه تودیع‌شده‌ی مؤسسه از حیث انطباق آن با الزامات قانونی و تصویب طرح اساسنامه پیشنهادی مؤسسه در هیأت عالی بانک مرکزی متضمن موافقت با صدور اجازه‌نامه اولیه مؤسسه اعتباری، نسبت به صدور اجازه‌نامه اولیه برای مؤسسه به منظور تشکیل پرونده ثبتی و انجام مقدمات مربوط به تأمین مابقی سرمایه از طریق پذیره‌نویسی عمومی اقدام می‌نماید.

ب- اجازه‌نامه تأسیس

ماده ۳۱ - مؤسسه موظفند ظرف سه ماه از تاریخ صدور اجازه‌نامه اولیه، طرح اعلامیه پذیره‌نویسی سهام برای تأمین مابقی سرمایه پیشنهادی مؤسسه اعتباری که به امضای کلیه‌ی مؤسسه رسیده را به بانک مرکزی تسلیم کنند. در غیر این صورت، بانک مرکزی اجازه‌نامه اولیه و موافقت اصولی را لغو می‌نماید.

ماده ۳۲ - بانک مرکزی پس از وصول طرح اعلامیه پذیره‌نویسی، باید مراتب را ظرف یک ماه مورد بررسی قرار داده و نتیجه را به مؤسسه اعلام نماید.

ماده ۳۳ - مؤسسه موظفند پس از تأیید طرح اعلامیه پذیره‌نویسی توسط بانک مرکزی، ظرف یک ماه و با امکان تمدید آن به مدت یک ماه دیگر با موافقت بانک مرکزی، نسبت به انجام پذیره‌نویسی با رعایت سایر تشریفات قانونی لازم‌الاجرا اقدام کنند.

ماده ۳۴ - پس از انجام پذیره‌نویسی، مؤسسه مکلفند ظرف یک ماه، فهرست پذیره‌نویسان و تعداد سهام هر یک از آن‌ها را به بانک مرکزی اعلام نمایند.

تبصره - تعهد سرمایه مؤسسه اعتباری توسط پذیره‌نویسان ممنوع بوده و سهم پذیره‌نویسان از سرمایه باید تماماً به طور نقدی پرداخت گردد. در صورتی که بخشی از سرمایه‌ای که مقرر بوده توسط پذیره‌نویسان تأمین و پرداخت شود، از طریق پذیره‌نویسی تأمین و پرداخت نشود، مؤسسه موظفند ظرف سه ماه پس از اعلام بانک مرکزی، با رعایت حدود سقف مجاز تملک سهام مؤسسه اعتباری

وفق قوانین و مقررات لازم الاجرا و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی، معادل قسمت پذیرهنویسی نشده را رأساً نزد بانک مرکزی تودیع نمایند. در غیر این صورت، بانک مرکزی موافقت اصولی و اجازه نامه اولیه را لغو کرده و وجوه تودיעی مؤسسين را مسترد می کند.

ماده ۳۵- پس از آن که منشأ سرمایه ی تأمین شده توسط پذیرهنویسان و منشأ سرمایه ی تأمین شده توسط مؤسسين به جای آن بخش از سرمایه که از طریق پذیرهنویسی تأمین و پرداخت نشده و همچنین صلاحیت پذیرهنویسان از حیث انطباق با الزامات قانونی، در صورت ضرورت حسب تشخیص بانک مرکزی، مورد بررسی و تأیید قرار گرفت و پذیرهنویسی و تأمین شدن سرمایه به تأیید بانک مرکزی رسید، مؤسسين موظفند افراد پیشنهادی برای تصدی سمت های عضو هیأت مدیره را وفق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه ی احراز و لغو تأییدیه ی صلاحیت عمومی و حرفه ای مدیران مؤسسات اعتباری و به تعداد دو برابر تعداد اعضای هیأت مدیره مقرر در اساسنامه همراه با مدارک و مستندات لازم برای احراز صلاحیت هر یک از آنها، به بانک مرکزی تسلیم نمایند.

ماده ۳۶- در صورت عدم احراز صلاحیت اشخاص پیشنهادی برای تصدی سمت های عضو هیأت مدیره، مؤسسين موظفند ظرف مهلت اعلامی بانک مرکزی و با رعایت مفاد لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت و ترتیبات مذکور در این دستورالعمل و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه ی احراز و لغو تأییدیه ی صلاحیت عمومی و حرفه ای مدیران مؤسسات اعتباری، نسبت به معرفی داوطلبان دیگری اقدام نمایند.

ماده ۳۷- در صورت صدور تأییدیه ی صلاحیت عمومی و حرفه ای داوطلبان تصدی سمت مدیریتی توسط بانک مرکزی، مؤسسين موظفند نسبت به برگزاری مجمع عمومی مؤسس اقدام نمایند تا تشریفات موضوع ماده (۱۷) «لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت» مانند تصویب اساسنامه ی مؤسسه اعتباری، انتخاب اعضای هیأت مدیره و بازرس قانونی و حسابرس مستقل مؤسسه اعتباری توسط مجمع عمومی مؤسس، قبول کتبی سمت توسط اعضای هیأت مدیره و بازرس قانونی و حسابرس مستقل و متعاقباً صدور احکام مربوطه توسط مؤسسه اعتباری انجام پذیرد.

ماده ۳۸- نماینده مجمع عمومی مؤسس موظف است نسخه ای از صورت جلسه مجمع عمومی مؤسس را به انضمام اساسنامه ی مورد تأیید هیأت عالی بانک مرکزی که در مجمع عمومی مؤسس نیز مصوب شده و همچنین اعلامیه قبولی اعضای هیأت مدیره و بازرس قانونی و حسابرس مستقل، به بانک مرکزی تسلیم نمایند.

ماده ۳۹- بانک مرکزی پس از دریافت اساسنامه مصوب مجمع عمومی مؤسس، دریافت اعلامیه کتبی قبولی سمت توسط اعضای هیأت مدیره و بازرس قانونی و حسابرس مستقل، تأیید انتخاب اعضای هیأت مدیره از بین داوطلبان تأیید صلاحیت شده و احراز تودیع صد درصد سرمایه مؤسسه اعتباری، نسبت به صدور اجازه نامه تاسیس با تأیید رئیس کل بانک مرکزی اقدام می نماید.

ماده ۴۰- صدور اجازه نامه تأسیس صرفاً به منظور ثبت مؤسسه اعتباری در مرجع ثبتی بوده شروع فعالیت مؤسسه اعتباری، منوط به اخذ اجازه نامه فعالیت از بانک مرکزی می باشد.

ماده ۴۱- مدت اعتبار اجازه نامه تأسیس صادره توسط بانک مرکزی، حداکثر شش ماه پس از صدور آن است مگر آن که به دلایل خاص، مدت دیگری در آن قید شده یا این که اجازه نامه مربوط از طرف بانک مرکزی تمدید شده باشد. مؤسسين موظفند ظرف این مدت، نسبت به ثبت مؤسسه اعتباری در مراجع ثبتی و انجام اقدامات لازم برای اخذ اجازه نامه فعالیت از بانک مرکزی اقدام نمایند.

ج- اجازه نامه فعالیت

ماده ۴۲- پس از ثبت مؤسسه اعتباری در مرجع ثبتی، تمامی سرمایه سپرده شده نزد بانک مرکزی به مؤسسه اعتباری مسترد می گردد.

ماده ۴۳- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری موظف است پس از ثبت مؤسسه اعتباری در مرجع ثبتی، نسبت به تمهید موارد لازم برای آغاز فعالیت مؤسسه اعتباری از جمله تدارک محل فعالیت، تأمین نیروی انسانی و فراهم آوردن تجهیزات مورد نیاز برای استقرار سامانه بانکداری متمرکز اقدام نماید.

ماده ۴۴- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری موظف است در طول دوره ی زمانی ثبت مؤسسه اعتباری در مرجع ثبتی و انجام اقدامات لازم برای اخذ اجازه نامه فعالیت از بانک مرکزی، داوطلبان تصدی آن دسته از سمت های عضو هیأت عامل مؤسسه اعتباری که بررسی و احراز صلاحیت عمومی و حرفه ای آن ها توسط بانک مرکزی، حسب قوانین و مقررات لازم الاجرا و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ضروری است را همراه با مدارک و مستندات لازم، به بانک مرکزی معرفی نماید.

تبصره- در صورت عدم احراز صلاحیت عمومی و حرفه ای اشخاص پیشنهادی برای تصدی سمت های عضو هیأت عامل مؤسسه اعتباری موضوع این ماده، هیأت مدیره موظف است ظرف یک ماه با رعایت مفاد لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت و ترتیبات مذکور در این دستور العمل، نسبت به معرفی فرد یا افراد دیگری اقدام نماید.

ماده ۴۵- بانک مرکزی پس از ثبت مؤسسه اعتباری در مرجع ثبتی و دریافت اساسنامه ثبت شده، آگهی ثبت در روزنامه رسمی و سایر مدارک لازم و دریافت نامه ی کتبی متضمن اسامی صاحبان امضای مجاز و همچنین حصول اطمینان از تحقق موارد لازم برای آغاز فعالیت مؤسسه اعتباری و احراز صلاحیت اعضای هیأت عامل مؤسسه اعتباری وفق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی و با اخذ تأییدیه از معاون تنظیم گری و نظارت بانک مرکزی، نسبت به صدور اجازه نامه فعالیت اقدام می نماید.

ماده ۴۶- ثبت مؤسسه اعتباری در مرجع ثبتی، مجوز شروع فعالیت مؤسسه اعتباری نبوده و مؤسسه اعتباری پیش از اخذ اجازه نامه فعالیت، مجاز به انجام هیچ گونه عملیات / خدمات بانکی نمی باشد.

ماده ۴۷- در صورتی که مؤسسه اعتباری پیش از اخذ اجازه نامه فعالیت، مبادرت به انجام عملیات / خدمات بانکی نماید، بانک مرکزی موظف است ضمن لغو موافقت اصولی و سایر اجازه نامه های صادره، فعالیت مؤسسه اعتباری را با همکاری مراجع ذی صلاح از جمله فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و مراجع قضایی موضوع مواد (۳۵) و (۳۶) «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» و سایر قوانین و مقررات لازم الاجرا، متوقف نماید.

ماده ۴۸- پس از صدور اجازه نامه فعالیت، مدیرعامل مؤسسه اعتباری موظف است تاریخ شروع رسمی فعالیت مؤسسه اعتباری را به صورت مکتوب و قبل از آغاز فعالیت، به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۴۹- مؤسسه اعتباری باید حداکثر ظرف یک سال از تاریخ صدور اجازه نامه فعالیت، فعالیت خود را آغاز نماید.

ماده ۵۰- چنانچه مؤسسه اعتباری ظرف یک سال از تاریخ صدور اجازه نامه فعالیت، فعالیت خود را آغاز ننماید، بانک مرکزی موظف است اقدامات لازم برای لغو موافقت اصولی و اجازه نامه های صادره را در جارجوب مقررات مربوط انجام دهد.

فصل هفتم نحوه اداره

الف- مدیران مؤسسه اعتباری

ماده ۵۱- مسئولیت سیاست گذاری و نظارت بر نحوه اداره، حسن اجرای قوانین و مقررات و مدیریت ریسک مؤسسه اعتباری بر عهده هیأت مدیره می باشد.

ماده ۵۲- مدیرعامل، قائم مقام و معاونین مدیرعامل که اعضای هیأت عامل مؤسسه اعتباری را تشکیل می دهند، باید به صورت تمام وقت در مؤسسه اعتباری اشتغال داشته باشند.

ماده ۵۳- حدود وظایف و اختیارات، مدت تصدی و حق الزحمه اعضای هیأت عامل توسط هیأت مدیره تعیین می شود.

ماده ۵۴- مدیرعامل که از میان اشخاص حقیقی توسط هیأت مدیره مؤسسه اعتباری انتخاب می شود، به عنوان بالاترین مقام اجرایی مؤسسه اعتباری، اداره امور اجرایی مؤسسه اعتباری را بر عهده دارد.

ماده ۵۵- مدیرعامل یک نفر را به عنوان قائم مقام و یک یا چند نفر را به عنوان معاون مدیرعامل که قبلاً انتخاب آنان به تأیید هیأت مدیره رسیده باشد، منصوب می کند.

ماده ۵۶- انتخاب اعضای هیأت مدیره و اعضای هیأت عامل مؤسسه اعتباری و تمدید دوره مسئولیت آن‌ها، نحوه تعیین و تکمیل تعداد اعضای هیأت مدیره و هیأت عامل مؤسسه اعتباری در صورتی که به هر دلیل، تعداد اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری از حد نصاب مقرر کمتر شده یا اعضای هیأت عامل از سمت خود منتزع گردند و همچنین لغو تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای و سلب صلاحیت هر یک از اعضای هیأت مدیره و اعضای هیأت عامل، در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص شرایط و نحوه احراز و لغو صلاحیت عمومی و حرفه‌ای اعضای هیأت مدیره و اعضای هیأت عامل مؤسسه اعتباری و سلب صلاحیت آن‌ها و سایر قوانین و مقررات لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۵۷- در صورت لغو تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای هر یک از اعضای هیأت مدیره یا هیأت عامل توسط بانک مرکزی، عضو مذکور منزل تلقی شده و ادامه تصدی آن‌ها ممنوع و مشمول مجازات‌های قانونی و انتظامی می‌باشد.

ب - حداقل الزامات ناظر بر ساختمان

ماده ۵۸- انتخاب اعضای هیأت عامل مؤسسه اعتباری از میان اعضای هیأت مدیره، مشروط به رعایت مفاد این دستورالعمل و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ناظر بر حاکمیت شرکتی و نحوه احراز و لغو تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای مدیران مؤسسات اعتباری، مجاز است.

ماده ۵۹- تمام اعضای هیأت مدیره باید موظف و تمام‌وقت باشند. اجرایی و غیراجرایی بودن اعضای هیأت مدیره، تابع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ناظر بر حاکمیت شرکتی و سایر ضوابط مربوطه می‌باشد.

ماده ۶۰- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری موظف است در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ناظر بر حاکمیت شرکتی، کمیته‌های ذیل هیأت مدیره را تشکیل داده و نحوه فعالیت آن‌ها را تعیین کرده و به مورد اجرا گذارد.

فصل هفتم - مقررات ناظر بر فعالیت

ماده ۶۱- مؤسسه اعتباری پس از دریافت اجازه‌نامه فعالیت از بانک مرکزی می‌تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط به حوزه پولی و بانکی کشور، قوانین و مقررات ناظر بر مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر هر یک از انواع مؤسسه اعتباری و اساسنامه‌ی آن‌ها فعالیت نماید.

تبصره- انجام عملیات ارزی و سایر امور که منوط به اخذ مجوز جداگانه از بانک مرکزی می‌باشد، تابع ضوابط خاص خود است.

ماده ۶۲- هرگاه زیان انباشته مؤسسه اعتباری از پنجاه درصد مجموع سرمایه ثبت شده مؤسسه اعتباری بیشتر شود، هیأت مدیره مؤسسه اعتباری مکلف است بلافاصله مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام را دعوت کند تا در خصوص انحلال یا بقای مؤسسه اعتباری تصمیم گیری نمایند. در صورتی که مجمع عمومی فوق العاده رأی به انحلال ندهد، باید در همان جلسه، در خصوص یکی از موارد ذیل اتخاذ تصمیم نماید:

۶۲-۱- افزایش سرمایه حداقل به میزان زیان های وارده

۶۲-۲- کاهش سرمایه به میزان سرمایه موجود مشروط بر آن که سرمایه فعلی کمتر از حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری نباشد.

۶۲-۳- تبدیل مؤسسه اعتباری به یکی دیگر از انواع مؤسسات اعتباری که تأسیس و فعالیت آن به سرمایه کمتری نیاز دارد پس از اخذ مجوز از هیأت عالی بانک مرکزی

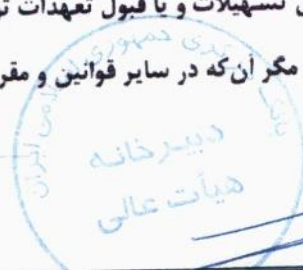
تبصره ۱- هرگاه پس از کسر زیان انباشته به هر میزان از سرمایه ثبتی مؤسسه اعتباری، سرمایه ثبتی پس از کسر زیان انباشته از حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری کمتر شود، مجمع عمومی فوق العاده مکلف است در مورد افزایش سرمایه به میزان اعلامی بانک مرکزی یا تبدیل مؤسسه اعتباری به نوع دیگری از مؤسسات اعتباری که حداقل سرمایه مورد نیاز آن کمتر است، تصمیم گیری نماید.

تبصره ۲- در صورت تصمیم مجمع مزبور به انحلال مؤسسه اعتباری، تقاضای انحلال به همراه مصوبه مجمع در این خصوص، باید به بانک مرکزی ارایه گردد.

تبصره ۳- در صورتی که نسبت کفایت سرمایه مؤسسه اعتباری از حدود مقرر در ضوابط ابلاغی بانک مرکزی کمتر شود، بانک مرکزی در چارچوب «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» و سایر قانون و مقررات موضوعه و حسب مورد، اقدامات نظارتی از قبیل اقدامات اصلاحی، تعیین هیأت سرپرستی موقت یا گزیر را در خصوص آن اعمال می نماید.

ماده ۶۳- مؤسسه اعتباری در مقابل خساراتی که در اثر عملیات آن متوجه مشتریان می شود، مسئول و متعهد جبران می باشد. اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل و سایر اعضای هیأت عامل مؤسسه اعتباری نیز مسئول جبران خساراتی می باشند که به علت تخلف هر یک از آنها از قوانین و مقررات مربوط و یا اساسنامه مؤسسه اعتباری به صاحبان سهام و یا مشتریان وارد می شود.

ماده ۶۴- اعطای تسهیلات و یا قبول تعهدات توسط مؤسسه اعتباری، منوط به اخذ وثیقه و تأمین کافی و مناسب به تشخیص مؤسسه اعتباری می باشد مگر آن که در سایر قوانین و مقررات لازم الاجرا، به اخذ وثیقه خاصی ملزم شده باشد.

ماده ۶۵- خرید سهام مؤسسه اعتباری توسط همان مؤسسه اعتباری یا سایر مؤسسات اعتباری و اشخاص حقوقی تابعه و وابستهی مؤسسه اعتباری و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی، تابع قوانین و مقررات لازم الاجرا می باشد.

ماده ۶۶- هر سال بخشی از سود ویژه سالانه مؤسسه اعتباری که نباید از پانزده درصد آن، کمتر و از بیست درصد آن بیشتر باشد، باید مطابق با ضوابط بانک مرکزی، به عنوان اندوخته قانونی نگهداری شود. اندوخته قانونی پس از آن که به میزان سرمایه رسید، اختیاری است.

ماده ۶۷- مؤسسه اعتباری موظف است در هر سال، بخشی از سود ویژه سالانه را به میزانی که بانک مرکزی تعیین می نماید، به عنوان اندوخته احتیاطی نگهداری کند.

ماده ۶۸- انجام تبلیغات توسط مؤسسه اعتباری دارای اجازه نامه ی فعالیت، با رعایت ضوابط ابلاغی بانک مرکزی مجاز است.

فصل نهم - نظارت

ماده ۶۹- مؤسسه اعتباری موظف است ضوابط ابلاغی بانک مرکزی به ویژه مقررات و نسبت های احتیاطی و نظارتی از جمله کفایت سرمایه، تسهیلات و تعهدات کلان، مقررات تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط، مقررات ناظر بر سرمایه گذاری، الزامات نقدینگی، مقررات ناظر بر طبقه بندی دارایی ها و ذخیره گیری و مقررات ناظر بر وضعیت باز ارزی را رعایت نماید.

ماده ۷۰- مؤسسه اعتباری موظف است سامانه های اطلاعاتی و عملیاتی داخلی خود را به گونه ای ایجاد نماید که هرگونه اطلاعات و آمار مورد نیاز بانک مرکزی اعم از مالی یا غیرمالی را به صورت ادواری یا موردی و انفرادی یا تلفیقی، ظرف مهلت های اعلامی و مطابق الگوی ابلاغی بانک مرکزی، در اختیار بانک مرکزی قرار دهد.

ماده ۷۱- مؤسسه اعتباری موظف است در صندوق ضمانت سپرده ها عضویت داشته و کلیه شرایط و ضوابط آن را رعایت نماید.

ماده ۷۲- تشخیص موارد تخلف از مفاد این دستورالعمل با بانک مرکزی است و با متخلفین مطابق قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سایر قوانین و مقررات مربوط رفتار می شود.

فصل دوم - بازرس قانونی و حسابرس مستقل

ماده ۷۳- بازرس قانونی اصلی و بازرس قانونی علی البدل مؤسسه اعتباری در هر سال باید از میان مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و مورد تأیید بانک مرکزی و در چارچوب قوانین و مقررات لازم الاجرا از جمله ضوابط ناظر بر مؤسسات حسابرسی منتخب بانک مرکزی انتخاب شود.

ماده ۷۴- بازرس قانونی اصلی مؤسسه اعتباری به عنوان حسابرس مستقل اصلی و بازرس قانونی علی البدل مؤسسه اعتباری به عنوان حسابرس مستقل علی البدل مؤسسه اعتباری انتخاب می شود.

ماده ۷۵- مؤسسه اعتباری نمی تواند بازرس قانونی و حسابرسی را که برای چهار سال متوالی، بازرسی و حسابرسی آن را بر عهده داشته است، برای سال بعد آن به عنوان بازرس یا حسابرس انتخاب نماید.

تبصره- چنانچه سازمان حسابرسی به عنوان بازرس یا حسابرس مؤسسه اعتباری تعیین شده باشد، از شمول قاعده فوق مستثنی است.

فصل نهم - لغو اجازه نامه تأسیس، انحلال، ورشکستگی و تصفیه

ماده ۷۶- در صورتی که وفق مواد (۲۳) و (۲۴) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، با رأی قطعی شده هیأت انتظامی بانک مرکزی یا تصمیم معاون تنظیم گری و نظارت بانک مرکزی که مورد موافقت هیأت عالی قرار گرفته، اجازه نامه تأسیس یا فعالیت مؤسسه اعتباری لغو شود، مجمع عمومی فوق العاده مؤسسه اعتباری نسبت به انجام تشریفات قانونی مربوط به انحلال مؤسسه اعتباری اقدام خواهد نمود.

ماده ۷۷- انحلال مؤسسه اعتباری در حال گزیر، با پیشنهاد مدیر گزیر (صندوق ضمانت سپرده ها) در چارچوب قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید و موافقت هیأت عالی بانک مرکزی صورت می پذیرد.

ماده ۷۸- انحلال اختیاری مؤسسه اعتباری موکول به طی مراحل قانونی و تعیین تکلیف نحوه بازپرداخت انواع سپرده ها و اعلام قبلی و مکتوب به بانک مرکزی و کسب موافقت هیأت عالی بانک مرکزی می باشد.

ماده ۷۹- هرگاه مؤسسه اعتباری پس از انجام تشریفات قانونی مربوطه منحل گردد، مدیران تصفیه مؤسسه اعتباری منحل شده، با پیشنهاد رییس کل بانک مرکزی و تأیید هیأت عالی بانک مرکزی تعیین می شود. تمامی مراحل تصفیه مؤسسه اعتباری، در چارچوب قوانین و مقررات مربوط و با راهبری و نظارت بانک مرکزی انجام می شود.

ماده ۸۰- در صورت ورشکستگی مؤسسه اعتباری، تصفیه آن با نظارت بانک مرکزی و با رعایت قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور، مقررات ناظر بر ورشکستگی در قانون تجارت، ضوابط صندوق ضمانت سپرده‌ها و سایر قوانین و مقررات لازم‌الاجرا انجام می‌شود.

فصل دوازدهم ادغام و تبدیل

ماده ۸۱- ادغام مؤسسه اعتباری با مؤسسات اعتباری دیگر به شکل یک‌جانبه (بقای مؤسسه اعتباری پذیرنده ادغام و محو شخصیت حقوقی مؤسسات اعتباری ادغام شونده) و دو یا چند جانبه (محو شخصیت حقوقی مؤسسات اعتباری ادغام شونده و ایجاد یک مؤسسه اعتباری جدید) در چارچوب قوانین و مقررات مربوط و با موافقت هیأت عالی بانک مرکزی و با رعایت ضوابط سازمان بورس و اوراق بهادار در این خصوص، پس از تصویب آن در مجمع عمومی فوق‌العاده تمامی مؤسسات مشمول ادغام، امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۸۲- با تحقق ادغام، کلیه حقوق و تعهدات، دارایی‌ها، دیون و مطالبات مؤسسه اعتباری به مؤسسه اعتباری پذیرنده ادغام یا مؤسسه اعتباری جدید منتقل می‌شود.

ماده ۸۳- تبدیل مؤسسه اعتباری به نوع دیگری از مؤسسات اعتباری، با بقای شخصیت حقوقی مؤسسه اعتباری تبدیل‌شونده و حفظ حقوق و تعهدات، دارایی‌ها، دیون و مطالبات آن، صرفاً با موافقت هیأت عالی بانک مرکزی و در چارچوب اصول حقوقی و قوانین و مقررات مربوطه و ضوابط ناظر بر تاسیس، فعالیت و نحوه اداره‌ی هر یک از مؤسسات اعتباری امکان‌پذیر می‌باشد.

فصل سیزدهم گزیر مؤسسه اعتباری

ماده ۸۴- در صورتی که هیأت عالی بانک مرکزی، بنا به پیشنهاد بانک مرکزی و با توجه به شاخص‌هایی مانند وضعیت سرمایه و نقدینگی مؤسسه اعتباری، گزیر مؤسسه اعتباری را تصویب نماید، مؤسسه اعتباری مکلف است طبق نظر مدیر گزیر (صندوق ضمانت سپرده‌ها) عمل نماید.

ماده ۸۵- با پیشنهاد مدیر گزیر و تصویب هیأت عالی بانک مرکزی، حسب مورد، نسبت به فروش یا واگذاری دارایی‌ها و بدهی‌های مؤسسه اعتباری در حال گزیر به سایر مؤسسات اعتباری، انتقال باقی‌مانده‌ی دارایی‌ها و بدهی‌های مؤسسه اعتباری در حال گزیر به مؤسسه اعتباری انتقالی یا تبدیل بخشی از بدهی‌های ضمانت‌نشده‌ی مؤسسه اعتباری در حال گزیر به سهام در چارچوب قوانین و مقررات لازم‌الاجرای مربوط اقدام می‌گردد. سایر مؤسسات اعتباری و مؤسسه اعتباری انتقالی ملزم به همکاری با مدیر گزیر هستند.

ماده ۸۶- ادغام مؤسسه اعتباری در حال گزیر در یک مؤسسه اعتباری دیگر با پیشنهاد مدیر گزیر و در چارچوب قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سایر قوانین و مقررات لازم الاجرای مربوط و با تصویب هیأت عالی بانک مرکزی صورت می پذیرد.

ماده ۸۷- انحلال مؤسسه اعتباری در حال گزیر، با پیشنهاد مدیر گزیر در چارچوب قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید و موافقت هیأت عالی بانک مرکزی صورت می پذیرد.

فصل چهاردهم - سایر مقررات

ماده ۸۸- مؤسسه اعتباری در مواردی که در این دستورالعمل ذکر نشده است، تابع قوانین و مقررات جاری از جمله قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا، قانون تجارت/ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت، قانون مبارزه با پولشویی، قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم، مصوبات هیأت وزیران، مقررات و ضوابط ابلاغی و دستورات بانک مرکزی و سایر قوانین و مقررات مربوط و همچنین اساسنامه مصوب خود می باشد.

ماده ۸۹- مؤسسه اعتباری و مدیران و سهامداران مؤثر آن در صورت تخلف از مفاد قوانین و مقررات لازم الاجرا از جمله قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وفق ضوابط و مقررات مربوطه مجازات خواهند شد.

ماده ۹۰- از تاریخ لازم الاجرا شدن این دستورالعمل، کلیه مقررات مغایر با آن و «آیین نامه نحوه تاسیس و اداره مؤسسات اعتباری غیردولتی» مصوب یک هزار و سیصد و هفدهمین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۲ شورای پول و اعتبار لغو می شوند.

«دستورالعمل تاسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری» - که در (۹۰) ماده و (۱۵) تبصره در سی و ششمین جلسه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۱۴ به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی رسیده است، پس از تاریخ تصویب آن در هیأت عالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی لازم الاجرا می گردد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم کرمی و نظارت

مرکز تنظیم کرمی

مدیریت کل تنظیم مقررات

دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و

نظارت بر مؤسسات اعتباری جامع

(مصوب هیأت عالی بانک مرکزی)

مرداد ماه ۱۴۰۴

اداره مطالعات و مقررات

گروه تدوین مقررات ۱

بسمه تعالی

«دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری جامع»

با استناد به بند (الف) ماده (۹) «قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» مصوب خرداد ماه سال ۱۴۰۳، دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری جامع که از این پس «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱-۲- مؤسسه اعتباری: اشخاص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون، تحت عنوان «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نمایند.

۱-۳- عملیات بانکی: دریافت سپرده از اشخاص حقیقی یا حقوقی و اعطای تسهیلات یا ایجاد اعتبار.

۱-۴- خدمات بانکی: مجموعه اقداماتی غیر از عملیات بانکی، نظیر صدور ضمانتنامه و گشایش اعتبار اسنادی که مؤسسه اعتباری می‌تواند در چهارچوب قوانین مربوط به مشتریان ارائه دهد و در قبال آن کارمزد دریافت کند.

۱-۵- مؤسسه اعتباری جامع: مؤسسه اعتباری است که به انجام عملیات بانکی در سطوح خرد و کلان و همچنین ارایه کلیه خدمات بانکی و ارایه خدمات مالی در چهارچوب این دستورالعمل اقدام می‌نماید.

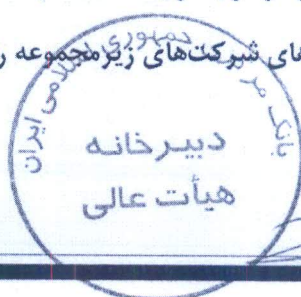
۱-۶- خدمات مالی: مشتمل بر خدمات سرمایه‌گذاری، مشاوره سرمایه‌گذاری، رتبه‌بندی، کارگزاری، تأمین سرمایه، مدیریت دارایی، تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی.

۱-۷- مؤسس / مؤسسين: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی واجد شرایط که متقاضی تأسیس

مؤسسه اعتباری جامع می‌باشند.

۱-۸- سهامدار مؤثر: سهامداری که به تشخیص بانک مرکزی، یک یا چند عضو هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری جامع به تنهایی توسط او انتخاب می‌شود.

۱-۹- گروه پولی و مالی: شرکت سهامی عامی است که ذیل مؤسسه اعتباری جامع در چهارچوب این دستورالعمل تشکیل می‌شود و به ارایه خدمات نهادهای پولی غیربانکی و خدمات مالی مبادرت می‌ورزد و نقش نظارت و مدیریت بر فعالیت‌های شرکت‌های زیرمجموعه را ایفا می‌نماید.

۱۰-۱- نهاد پولی غیر بانکی: اشخاص حقوقی به استثنای مؤسسات اعتباری که با مجوز بانک مرکزی، به انجام عملیات و ارائه خدمات بانکی و ارائه ابزارهای پرداخت؛ از جمله صرافی‌ها، صندوق‌های قرض الحسنه، شرکت‌های واسطه‌سازی (لیزینگ)، تعاونی‌های اعتباری و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر، شرکت‌های اعتبار سنجی ارائه‌دهنده خدمات به مؤسسات اعتباری اشتغال دارند.

۱۱-۱- صلاحیت عمومی و حرفه‌ای: دارا بودن شرایط عمومی و حرفه‌ای لازم برای تصدی سمت عضویت در هیأت مدیره و هیأت‌عامل مؤسسه اعتباری جامع مشتمل بر شرایط عمومی و تخصصی در چارچوب ضوابطی که توسط بانک مرکزی تدوین و ابلاغ می‌شود.

فصل دوم- کلیات تأسیس و حدود فعالیت

ماده ۲- فرآیند تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسه اعتباری جامع تابع مفاد این دستورالعمل، ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری و همچنین قانون بانک مرکزی، قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۳- تأسیس مؤسسه اعتباری جامع در قالب شرکت سهامی عام با رعایت قوانین و مقررات مربوط و مفاد این دستورالعمل امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۴- آرایه درخواست تبدیل به مؤسسه اعتباری جامع منوط به تأمین حداقل سرمایه مورد نیاز موضوع ماده (۵) و نسبت کفایت سرمایه موضوع ماده (۱۳) این دستورالعمل می‌باشد.

ماده ۵- حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری جامع، معادل نهصد هزار میلیارد ریال تعیین می‌شود.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری جامع مجاز به انجام عملیات و فعالیت‌های ذیل (ریالی و ارزی) می‌باشد:

۶-۱- قبول سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار؛

۶-۲- قبول سپرده قرض الحسنه جاری (با امکان اعطای دسته چک)؛

۶-۳- قبول سپرده قرض الحسنه پس‌انداز؛

۶-۴- اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات؛

۶-۵- اعطای تسهیلات قرض الحسنه؛

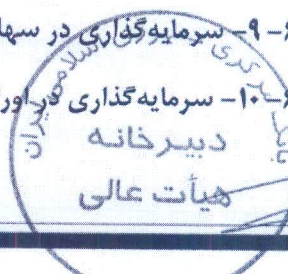
۶-۶- انتشار و فروش اوراق بهادار اسلامی ریالی بر مبنای عقد قرض الحسنه در داخل کشور؛

۶-۷- انتشار، فروش و تضمین انواع اوراق بهادار اسلامی نظیر اوراق مشارکت و صکوک؛

۶-۸- صدور گواهی سپرده عام و خاص؛

۶-۹- سرمایه‌گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار اسلامی در چارچوب ضوابط بانک مرکزی؛

۶-۱۰- سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار دولتی از جمله اسناد خزانه اسلامی و اوراق ودیعه؛

۶-۱۱- دریافت کمک‌های مالی و یا تسهیلات و اعتبارات خارجی از سازمان‌ها و نهادهای مالی بین‌المللی؛

۶-۱۲- دریافت کمک‌های مالی یا اعتبار از دولت، شرکت‌های دولتی، صندوق توسعه ملی، مؤسسات عمومی

غیردولتی در چارچوب قوانین و مقررات ذی‌ربط (صرفاً توسط مؤسسه اعتباری جامع دولتی)؛

۶-۱۳- دریافت کمک‌های مالی یا اعتبار از صندوق توسعه ملی، مؤسسات عمومی غیردولتی در چارچوب قوانین و

مقررات ذی‌ربط (توسط مؤسسه اعتباری جامع غیردولتی)؛

۶-۱۴- تبدیل به اوراق بهادار کردن دارایی‌ها؛

۶-۱۵- ارائه خدمات دریافت، پرداخت و نقل و انتقال وجوه؛

۶-۱۶- انجام عملیات ارزی نظیر خرید و فروش ارز، انتقال ارز و صدور حواله‌های ارزی و ارائه تسهیلات ارزی؛

۶-۱۷- گشایش انواع اعتبار اسنادی و صدور انواع ضمانت‌نامه؛

۶-۱۸- اعطای انواع خطوط اعتباری (فاینانس، ری‌فاینانس و ...)

۶-۱۹- ارائه خدمات مرتبط با چک طبق قانون صدور چک و سایر قوانین و مقررات لازم‌الاجرا؛

۶-۲۰- ارائه انواع ابزارهای پرداخت و خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارتهای الکترونیکی؛

۶-۲۱- تأسیس و مشارکت در سرمایه صرفاً یک گروه پولی و مالی؛

۶-۲۲- ارائه خدمات مربوط به شرکت‌های گروه پولی و مالی؛

۶-۲۳- خدمات مربوط به وجوه اداره شده، خدمات عاملیت و افتتاح حساب امانی؛

۶-۲۴- انجام امور نمایندگی به منظور جمع‌آوری وجوه، انواع قبوض خدمات شهری، ودایع و ...؛

۶-۲۵- انجام عملیات بین بانکی؛

۶-۲۶- سپرده‌گذاری نزد بانک مرکزی؛

۶-۲۷- خرید و فروش و مدیریت اموال، املاک و مستغلات حسب ضرورت در چارچوب ضوابط بانک مرکزی؛

۶-۲۸- حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با بانک‌های داخل و خارج و سایر نهادهای مالی داخلی و بین‌المللی؛

۶-۲۹- فروش تمبر مالیاتی و سفته؛

۶-۳۰- ایجاد هرگونه پوشش بیمه‌ای برای دارایی‌های مؤسسه نزد شرکت‌ها و مؤسسات بیمه؛

۶-۳۱- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)؛

۶-۳۲- انجام وظایف قیمومیت، وصایت، وکالت و نمایندگی مشتریان طبق قوانین و مقررات مربوطه؛

۶-۳۳- قبول و نگهداری اشیاء گرانبها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق امانات به مشتریان؛

۶-۳۴- ارائه خدمات نمایندگی و عاملیت به منظور جمع‌آوری و تضمین وجوه به سازندگان و خریداران مسکن؛

۶-۳۵- ترخیص کالا از بندر و گمرکات به حساب بانک؛

۶-۳۶- فعالیت‌های اجتماعی و فعالیت‌های خیریه پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی؛

۶-۳۷- انجام سایر عملیات و خدمات بانکی پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری جامع مجاز به انجام عملیاتی غیر از عملیات موضوع ماده (۶) در این دستورالعمل نمی‌باشد.

ماده ۸- مؤسسه اعتباری جامع موظف به تأسیس و مشارکت در یک «گروه پولی و مالی» می‌باشد. حداقل سرمایه‌گذاری مؤسسه اعتباری جامع معادل ۶۷ درصد از سهام شرکت مذکور می‌باشد.

تبصره - تأسیس گروه پولی و مالی صرفاً در قالب شرکت سهامی عام و با مجوز بانک مرکزی و رعایت قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۹- گروه پولی و مالی موظف به تأسیس و مشارکت در سرمایه حداقل سه نهاد از موارد زیر می‌باشد:

۹-۱- شرکت لیزینگ؛

۹-۲- شرکت صرافی؛

۹-۳- شرکت کارگزاری؛

۹-۴- صندوق قرض الحسنه؛

۹-۵- شرکت تأمین سرمایه؛

۹-۶- صندوق‌های سرمایه‌گذاری موضوع ضوابط ابلاغی سازمان بورس اوراق بهادار در خصوص تأسیس و فعالیت

صندوق‌های سرمایه‌گذاری بند (۲) ماده (۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران (نظیر بادرآمد

ثابت، در سهام، مختلط، نیکوکاری، سهامی اهرمی، مبتنی بر کالا، پروژه، خصوصی، جسورانه، صندوق در

صندوق، زمین و ساختمان و املاک و مستغلات) دستورالعمل تأسیس و فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری

مصوب هیأت مدیره سازمان بورس اوراق بهادار، مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۸؛

۹-۷- مؤسسات رتبه بندی؛

۹-۸- شرکت سرمایه‌گذاری؛

۹-۹- شرکت سبدگردان؛

۹-۱۰- شرکت مشاور سرمایه‌گذاری؛

۹-۱۱- شرکت پردازش اطلاعات مالی؛

۹-۱۲- شرکت‌های اعتبارسنجی؛

۹-۱۳- سایر نهادهای پولی، نهادهای مالی و شرکت‌های ابزاری به منظور پشتیبانی و سهولت در انجام عملیات

بانکی پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی؛

تبصره ۱- گروه پولی و مالی موظف به تأسیس و مشارکت در حداقل یک صندوق قرض الحسنه بزرگ می‌باشد.

تبصره ۲- مؤسسه اعتباری جامع مجاز به ارایه خدمات مربوط به شرکت‌های موضوع این ماده در شعب خود می‌باشد.

تبصره ۳- سرمایه‌گذاری و مشارکت مؤسسه اعتباری جامع در نهادهای موضوع این ماده صرفاً در قالب گروه پولی و

مالی میسر است و تأسیس نهادهای مذکور در این ماده، به صورت مجزا امکان پذیر نمی‌باشد.

ماده ۱۰- تأیید صلاحیت حرفه‌ای مدیران مؤسسه اعتباری جامع تابع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه احراز و لغو تأیید صلاحیت حرفه‌ای مدیران مؤسسه اعتباری می‌باشد.

فصل سوم - مقررات نظارتی و احتیاطی

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری جامع مکلف است تمامی حدود نظارتی و احتیاطی ابلاغی بانک مرکزی را رعایت نماید.

ماده ۱۲- در صورت عدم رعایت حد مجاز نسبت خالص دارایی ثابت بانکی مقرر در ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه

محاسبه نسبت خالص دارایی‌های ثابت بانکی مؤسسات اعتباری، مؤسسه اعتباری جامع مجاز به تأسیس شعبه جدید نخواهد بود.

ماده ۱۳- نسبت کفایت سرمایه مؤسسه اعتباری جامع حداقل معادل ۱۳ درصد می‌باشد.

ماده ۱۴- حدود سرمایه‌گذاری مؤسسه اعتباری جامع حداکثر معادل چهار برابر حدود مقرر در ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص

سرمایه‌گذاری مؤسسات اعتباری می‌باشد.

ماده ۱۵- بانک مرکزی (هیأت عامل) می‌تواند حدود مجاز مقرر در فصل سوم این دستورالعمل را با توجه به شرایط اقتصادی از جمله

نرخ رشد اقتصادی و تورم تغییر دهد.

فصل چهارم - سایر موارد

ماده ۱۶- فرآیند بازسازی و گزیر مؤسسه اعتباری جامع مطابق با مفاد قانون بانک مرکزی، قانون پولی و بانکی کشور و اصلاحات

بعدی آن، قانون عملیات بانکی بدون ربا و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۱۷- نحوه اداره مؤسسه اعتباری جامع تابع اساسنامه‌ای است که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد.

ماده ۱۸- مواردی که در این مقررہ پیش‌بینی نشده است تابع قوانین و مقررات جاری ذی‌ربط و مقررات و ضوابط بانک مرکزی

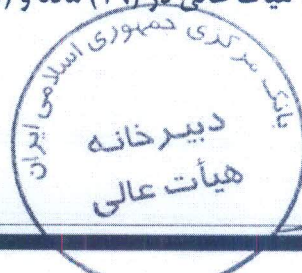
می‌باشد.

ماده ۱۹- مؤسسات اعتباری که قبل از ابلاغ این دستورالعمل تأسیس شده و به فعالیت اشتغال داشته‌اند و متقاضی تبدیل به مؤسسه

اعتباری جامع هستند، باید مطابق با شیوه‌نامه‌ای که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد، اقدام نمایند.

دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری جامع در سی و چهارمین جلسه مورخ

۱۴۰۴/۰۵/۰۸ هیأت عالی در (۱۹) ماده و (۴) تبصره به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراء می‌باشد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم کرم و نظارت

مرکز تنظیم کرم

مدیریت کل تنظیم مقررات

دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری

(مضوب هیأت عالی بانک مرکزی)

مرداد ماه ۱۴۰۴

اداره مطالعات و مقررات

گروه تدوین مقررات ۱

بسمه تعالی

«دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری»

با استناد به بند (الف) ماده (۹) «قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» مصوب خرداد ماه سال ۱۴۰۳، دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری که از این پس «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲-۱- مؤسسه اعتباری: اشخاص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون، تحت عنوان «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نمایند.
- ۳-۱- مؤسسه اعتباری تجاری: مؤسسه اعتباری است که پس از تجهیز منابع در چارچوب این دستورالعمل، نسبت به تخصیص منابع در قالب اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی در چارچوب عقود بانکی و همچنین ارائه خدمات بانکی در چارچوب این دستورالعمل اقدام می‌نماید.
- ۴-۱- مؤسس / مؤسسين: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی واجد شرایط که متقاضی تأسیس مؤسسه اعتباری تجاری می‌باشند.
- ۵-۱- سهامدار مؤثر: سهامداری که به تشخیص بانک مرکزی، یک یا چند عضو هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری تجاری به تنهایی توسط او انتخاب می‌شود.
- ۶-۱- صلاحیت عمومی و حرفه‌ای: دارا بودن شرایط عمومی و حرفه‌ای لازم برای تصدی سمت عضویت در هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل مؤسسه اعتباری تجاری مشتمل بر شرایط عمومی و تخصصی در چارچوب ضوابطی که توسط بانک مرکزی تدوین و ابلاغ می‌شود.

فصل دوم - کلیات تأسیس و حدود فعالیت

ماده ۲- فرآیند تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسه اعتباری تجاری تابع مفاد این دستورالعمل، ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری و همچنین قانون بانک مرکزی، قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

دبیرخانه
هیأت عالی

ماده ۳- تأسیس مؤسسه اعتباری تجاری در قالب شرکت سهامی عام با رعایت قوانین و مقررات مربوط امکان پذیر می باشد.

ماده ۴- سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری تجاری، معادل پانصد هزار میلیارد ریال و یا بیشتر از آن می باشد.

ماده ۵- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط مندرج در ضوابط ناظر بر تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری، می توانند متقاضی تأسیس مؤسسه اعتباری تجاری باشند.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری تجاری مجاز به انجام عملیات و فعالیت های (ریالی و ارزی) زیر می باشد:

۶-۱- قبول سپرده سرمایه گذاری مدت دار؛

۶-۲- قبول سپرده قرض الحسنه جاری (با امکان اعطای دسته چک)؛

۶-۳- اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات؛

۶-۴- انتشار، فروش و تضمین انواع اوراق بهادار اسلامی نظیر اوراق مشارکت و صکوک؛

۶-۵- صدور گواهی سپرده عام و خاص؛

۶-۶- سرمایه گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار اسلامی در چارچوب ضوابط بانک مرکزی؛

۶-۷- تأسیس و مشارکت در انواع شرکت های با فعالیت بانکی طبق ضوابط بانک مرکزی در خصوص سرمایه گذاری در اوراق بهادار؛

۶-۸- تبدیل به اوراق بهادار کردن دارایی ها؛

۶-۹- ارایه خدمات دریافت، پرداخت و نقل و انتقال وجوه؛

۶-۱۰- انجام عملیات ارزی نظیر خرید و فروش ارز، انتقال ارز و صدور حواله های ارزی و ارایه تسهیلات ارزی؛

۶-۱۱- گشایش انواع اعتبار اسنادی و صدور انواع ضمانت نامه؛

۶-۱۲- اعطای انواع خطوط اعتباری (فاینانس، ری فاینانس و ...)؛

۶-۱۳- ارایه خدمات مرتبط با چک طبق قانون صدور چک و سایر قوانین و مقررات مربوط؛

۶-۱۴- ارایه انواع ابزارهای پرداخت و خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارت های الکترونیکی؛

۶-۱۵- خدمات مربوط به وجوه اداره شده، خدمات عاملیت و افتتاح حساب امانی؛

۶-۱۶- انجام امور نمایندگی به منظور جمع آوری وجوه، انواع قبوض خدمات شهری، ودایع و ...؛

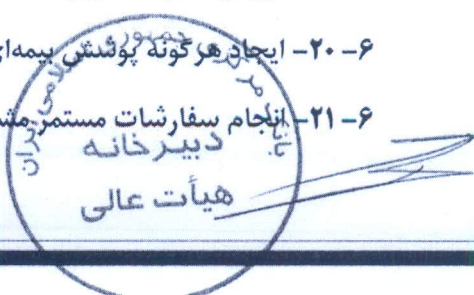
۶-۱۷- انجام عملیات بین بانکی؛

۶-۱۸- سپرده گذاری نزد بانک مرکزی؛

۶-۱۹- فروش تمبر مالیاتی و سفته؛

۶-۲۰- ایجاد هرگونه پوشش بیمه ای برای دارایی های مؤسسه اعتباری تجاری نزد شرکت ها و مؤسسات بیمه؛

۶-۲۱- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)؛

۶-۲۲- انجام وظایف قیمومیت، وصایت، وکالت و نمایندگی مشتریان طبق قوانین و مقررات مربوطه؛

۶-۲۳- قبول و نگهداری اشیاء گرانبها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق امانات به مشتریان؛

۶-۲۴- حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با بانک‌های داخل و خارج و سایر نهادهای مالی داخلی و بین‌المللی؛

۶-۲۵- ترخیص کالا از بنادر و گمرکات به حساب بانک؛

۶-۲۶- فعالیت‌های اجتماعی و فعالیت‌های خیریه پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی؛

۶-۲۷- انجام سایر عملیات و خدمات بانکی پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری تجاری مجاز به انجام عملیات زیر (ریالی و ارزی) نمی‌باشد:

۷-۱- تأسیس و مشارکت در انواع شرکت‌های بیمه، کارگزاری، تأمین سرمایه، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، سایر

نهادهای مالی موضوع ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران به استثنای صندوق‌های مرتبط با

حوزه فعالیت به تأیید بانک مرکزی؛

۷-۲- افتتاح حساب و نگهداری سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز؛

۷-۳- اعطای تسهیلات در قالب عقد قرض‌الحسنه به استثنای تکالیف ابلاغی بانک مرکزی؛

۷-۴- انتشار یا عرضه اوراق بهادار اسلامی بر مبنای عقد قرض‌الحسنه در داخل و خارج از کشور؛

۷-۵- بیمه و خدمات مرتبط با آن نظیر خرید و فروش بیمه عمر، بیمه حوادث، بیمه درمانی، بیمه اموال، بیمه

خسارت و هر نوع بیمه دیگر؛

۷-۶- اشتغال به معاملات اموال، املاک و مستغلات جز در موارد استیفاء مطالبات و یا رعایت مقررات ابلاغی بانک

مرکزی؛

۷-۷- ارائه هرگونه خدمات در زمینه‌های مالی، سرمایه‌گذاری، ساخت و توسعه مسکن، مدیریت دارایی‌ها و

مدیریت ثروت به مشتریان؛

۷-۸- ارائه خدمات نمایندگی و عاملیت به منظور جمع‌آوری و تضمین وجوه در حوزه فعالیت مؤسسات اعتباری

تخصصی و نیز مؤسسات اعتباری پس‌انداز و تسهیلات مسکن.

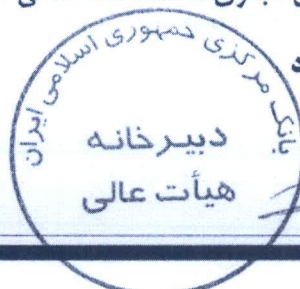
ماده ۸- تأیید صلاحیت عمومی و حرفه‌ای مدیران مؤسسه اعتباری تجاری تابع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه احراز و

لغو تأیید صلاحیت حرفه‌ای مدیران مؤسسه اعتباری می‌باشد.

فصل سوم- مقررات نظارتی و احتیاطی

ماده ۹- مؤسسه اعتباری تجاری مکلف است تمامی حدود نظارتی و احتیاطی ابلاغی بانک مرکزی را رعایت نماید.

فصل چهارم- سایر موارد

ماده ۱۰- فرآیند بازسازی و گزیر مؤسسه اعتباری تجاری مطابق با مفاد قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور و اصلاحات بعدی آن، قانون عملیات بانکی بدون ربا و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

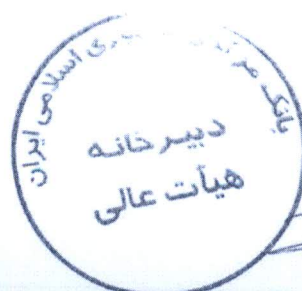
ماده ۱۱- ارکان و نحوه اداره مؤسسه اعتباری تجاری تابع اساسنامه‌ای است که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد.

ماده ۱۲- مواردی که در این مقررہ پیش‌بینی نشده است تابع ضوابط بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۱۳- مؤسسات اعتباری که قبل از ابلاغ این دستورالعمل تأسیس شده و به فعالیت اشتغال داشته‌اند و متقاضی تبدیل به مؤسسه اعتباری تجاری هستند، باید مطابق با شیوه‌نامه‌ای که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد، اقدام نمایند.

دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تجاری در سی و چهارمین جلسه مورخ

۱۴۰۴/۰۵/۰۸ هیأت عالی در (۱۳) ماده به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراء می‌باشد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم کرم و نظارت

مرکز تنظیم کرم

مدیریت کل تنظیم مقررات

دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تخصصی

(مصوب هیأت عالی بانک مرکزی)

مرداد ماه ۱۴۰۴

اداره مطالعات و مقررات

گروه تدوین مقررات ۳

بسمه تعالی

«دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تخصصی»

با استناد به بند (الف) ماده (۹) «قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» مصوب خرداد ماه سال ۱۴۰۳، «دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تخصصی» که از این پس دستورالعمل نامیده می‌شود، به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱-۲- مؤسسه اعتباری تخصصی: مؤسسه اعتباری است که در راستای تأمین مالی صنعت خاص و یا زنجیره ارزش خاص از اقتصاد کشور به انجام عملیات بانکی و یا ارائه خدمات بانکی اقدام می‌نماید.

۱-۳- مؤسس/مؤسسين: اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط که متقاضی تأسیس مؤسسه اعتباری تخصصی می‌باشند.

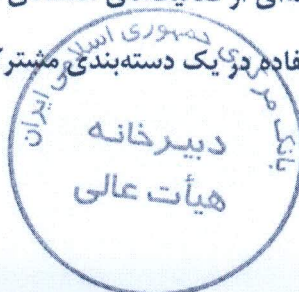
۱-۴- سهامدار مؤثر: سهامداری که به تشخیص بانک مرکزی، یک یا چند عضو هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری تخصصی به تنهایی توسط او انتخاب می‌شود.

۱-۵- صلاحیت عمومی و حرفه‌ای: دارا بودن شرایط عمومی و حرفه‌ای لازم برای تصدی سمت عضویت در هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل مؤسسه اعتباری تخصصی مشتمل بر شرایط عمومی و تخصصی در چارچوب ضوابطی که توسط بانک مرکزی تدوین و ابلاغ می‌شود.

۱-۶- ذینفع: شخص حقیقی یا حقوقی که در قراردادهای تأمین مالی موضوع بند ۱-۲، طرف مقابل مؤسسه اعتباری می‌باشد.

۱-۷- زنجیره ارزش: مجموعه‌ای از فعالیت‌های مرتبط است که برای تبدیل منابع اولیه به محصولات نهایی انجام می‌گیرد. این فعالیت‌ها معمولاً شامل طراحی، تولید، بازاریابی، توزیع و خدمات پس از فروش هستند.

۱-۸- صنعت: مجموعه‌ای از فعالیت‌های اقتصادی که براساس شباهت در فرآیندهای تولید، ورودی‌ها، خروجی‌ها و فناوری‌های مورد استفاده در یک دسته‌بندی مشترک قرار می‌گیرند.

فصل دوم - کلیات تأسیس و حدود فعالیت

ماده ۲- فرآیند تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسه اعتباری تخصصی تابع مفاد این دستورالعمل، ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری و همچنین قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور و اصلاحات بعدی آن، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۳- تأسیس مؤسسه اعتباری تخصصی صرفاً در قالب شرکت سهامی عام با رعایت قوانین و مقررات مربوط امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۴- حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت مؤسسه اعتباری تخصصی، معادل سیصد هزار میلیارد ریال می‌باشد.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری تخصصی یک یا ترکیبی از اشخاص به شرح زیر می‌باشند:

۵-۱- شرکت‌های سهامی عام ثبت شده نزد بورس و فرابورس ایران؛

۵-۲- مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی؛

۵-۳- سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی به تشخیص بانک مرکزی.

تبصره ۱- اکثریت سهامداران مؤثر مؤسسه اعتباری تخصصی همواره باید از اشخاص حقوقی مورد اشاره در این ماده باشند.

تبصره ۲- اکثریت سهامداران مؤثر مؤسسه اعتباری تخصصی باید به تشخیص بانک مرکزی، دارای سوابق تجربی در حوزه تخصصی مورد تقاضا باشند.

ماده ۶- به تشخیص بانک مرکزی مؤسسه اعتباری تخصصی مجاز به فعالیت در حوزه(های) تخصصی زیر می‌باشد:

۶-۱- صنعت خاص؛

۶-۲- زنجیره ارزش خاص.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری تخصصی مجاز به انجام عملیات و فعالیت‌های ذیل (ریالی و ارزی) می‌باشد:

۷-۱- قبول سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار؛

۷-۲- قبول سپرده قرض‌الحسنه جاری (با امکان اعطای دسته چک)؛

۷-۳- صدور گواهی سپرده عام و خاص؛

۷-۴- سرمایه‌گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار اسلامی در حوزه تخصصی فعالیت و در چارچوب ضوابط بانک مرکزی؛

۷-۵- سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار دولتی از جمله اسناد خزانه اسلامی و اوراق ودیعه؛

۷-۶- دریافت تسهیلات و اعتبارات خارجی از سازمان‌ها و نهادهای مالی بین‌المللی؛

۷-۷- گشایش انواع اعتبار اسنادی، صدور انواع ضمانت نامه و استفاده از سایر ابزارهای تعهدی از جمله اوراق گام در حوزه تخصصی فعالیت؛

۷-۸- اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات در حوزه تخصصی فعالیت؛

۷-۹- اعطای انواع خطوط اعتباری (فاینانس، ریفاینانس و ...) در حوزه تخصصی فعالیت؛

۷-۱۰- تبدیل به اوراق بهادار کردن دارایی ها در حوزه تخصصی فعالیت؛

۷-۱۱- انتشار، فروش و تضمین انواع اوراق بهادار اسلامی نظیر اوراق مشارکت و صکوک در حوزه تخصصی فعالیت؛

۷-۱۲- تأسیس و مشارکت در انواع شرکت های با فعالیت بانکی طبق ضوابط بانک مرکزی در خصوص سرمایه گذاری در اوراق بهادار؛

۷-۱۳- آرایه انواع ابزارهای پرداخت و خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارتهای الکترونیکی؛

۷-۱۴- انجام عملیات ارزی نظیر خرید و فروش ارز، انتقال ارز و صدور حواله های ارزی و آرایه تسهیلات ارزی در حوزه تخصصی فعالیت؛

۷-۱۵- آرایه خدمات دریافت، پرداخت و نقل و انتقال وجوه؛

۷-۱۶- آرایه خدمات مرتبط با چک طبق قانون صدور چک و سایر قوانین و مقررات لازم الاجرا؛

۷-۱۷- آرایه خدمات مشاوره ای در زمینه های خدمات مالی، سرمایه گذاری و مدیریت دارایی ها در حوزه تخصصی فعالیت؛

۷-۱۸- خدمات مربوط به وجوه اداره شده، خدمات عاملیت و افتتاح حساب امانی صرفاً به ذینفع؛

۷-۱۹- انجام امور نمایندگی به منظور جمع آوری وجوه، انواع قبوض خدمات شهری، ودایع و ...؛

۷-۲۰- حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با بانک های داخل و خارج و سایر نهادهای مالی داخلی و بین المللی؛

۷-۲۱- فروش تمبر مالیاتی و سفته؛

۷-۲۲- ایجاد هرگونه پوشش بیمه ای برای دارایی های مؤسسه اعتباری تخصصی از طریق شرکت ها و مؤسسات بیمه؛

۷-۲۳- انجام عملیات بین بانکی؛

۷-۲۴- سپرده گذاری نزد بانک مرکزی؛

۷-۲۵- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)؛

۷-۲۶- ترخیص کالا از بنادر و گمرکات به حساب بانک در حوزه تخصصی فعالیت؛

۷-۲۷- انجام وظایف قیمومیت، وصایت، وکالت و نمایندگی مشتریان طبق قوانین و مقررات مربوطه؛

۷-۲۸- انجام سایر عملیات و خدمات بانکی پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی.

ماده ۸- مؤسسه اعتباری تخصصی مجاز به انجام عملیات و فعالیت‌های زیر نمی‌باشد:

۸-۱- اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات خارج از حوزه تخصصی؛

۸-۲- تأسیس و مشارکت در انواع شرکت‌های بیمه، کارگزاری، تأمین سرمایه، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، سایر

نهادهای پولی و نهادهای مالی موضوع ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران به استثنای

صندوق‌های مرتبط با حوزه تخصصی فعالیت با تأیید بانک مرکزی؛

۸-۳- افتتاح حساب و نگهداری سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز و اعطای تسهیلات در قالب عقد قرض‌الحسنه؛

۸-۴- اشتغال به معاملات اموال، املاک و مستغلات جز در موارد استیفاء مطالبات و یا رعایت مقررات بانک مرکزی؛

۸-۵- تضمین بازخرید اوراق بهادار صادره اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی خارج از حوزه تخصصی بانک؛

۸-۶- قبول و نگهداری اشیاء گرانبها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق امانات به مشتریان؛

تبصره- هرگونه تسهیلاتی نظیر تسهیلات مسکن که در راستای برنامه‌های رفاهی مؤسسه اعتباری تخصصی به

مدیران و کارکنان آن تعلق می‌گیرد از حکم مقرر در بندهای فوق مستثنی می‌باشد.

ماده ۹- در مؤسسه اعتباری تخصصی تخصیص منابع با توجه به گزارش توجیه فنی، اقتصادی، مالی، تأکید بر هزینه‌فایده اقتصادی و با تصویب هیأت مدیره صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۰- تأیید صلاحیت عمومی و حرفه‌ای مدیران مؤسسه اعتباری تخصصی تابع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه احراز و لغو تأیید صلاحیت حرفه‌ای مدیران مؤسسه اعتباری می‌باشد.

تبصره- اکثریت اعضاء هیأت مدیره مؤسسه اعتباری تخصصی علاوه بر تخصص مالی/بانکی باید دارای سوابق مرتبط و یا مدارک علمی مرتبط با حوزه تخصصی آن مؤسسه اعتباری باشند.

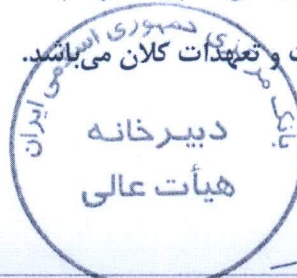
فصل سوم- مقررات نظارتی و احتیاطی

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری تخصصی مکلف است تمامی حدود نظارتی و احتیاطی ابلاغی بانک مرکزی را رعایت نماید.

ماده ۱۲- حدود مجاز ناظر بر وضعیت باز ارزی برای مؤسسه اعتباری تخصصی معادل ۱/۵ برابر حدود تعیین شده در ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ناظر بر وضعیت باز ارزی مؤسسات اعتباری، می‌باشد.

ماده ۱۳- حد مجاز تملک خالص دارایی‌های ثابت بانکی توسط مؤسسه اعتباری تخصصی حداکثر معادل ۶۰ درصد حد مجاز تعیین شده در ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ناظر بر نحوه محاسبه نسبت خالص دارایی‌های ثابت بانکی مؤسسات اعتباری، می‌باشد.

ماده ۱۴- حدود فردی و جمعی تسهیلات و تعهدات کلان مؤسسه اعتباری تخصصی حداکثر معادل ۱۵۰ درصد ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ناظر بر تسهیلات و تعهدات کلان می‌باشد.

ماده ۱۵- حدود فردی و جمعی سرمایه‌گذاری مؤسسه اعتباری تخصصی حداکثر معادل ۱۵۰ درصد ضوابط ناظر بر سرمایه‌گذاری مؤسسات اعتباری می‌باشد.

ماده ۱۶- تسهیلات اعطایی و تعهدات ایجادشده به/برای اشخاص حقوقی مرتبط با مؤسسه اعتباری تخصصی معادل ۱۵۰ درصد حدود فردی و جمعی تعیین‌شده در ضوابط ناظر بر تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط می‌باشد.

تبصره- عضو هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل شامل مدیرعامل و قائم‌مقام مدیرعامل و اعضای خانواده آن‌ها (همسر و فرزندان) نباید سهامدار مؤثر و یا دارنده سمت (موظف یا غیرموظف اعم از مدیریتی، کارشناسی یا مشاوره‌ای) در اشخاص حقوقی موضوع این ماده باشند.

ماده ۱۷- بانک مرکزی (هیأت‌عامل) می‌تواند حدود مجاز مقرر در فصل سوم این دستورالعمل را با توجه به شاخص‌های اقتصادی از جمله نرخ رشد اقتصادی و تورم، مأموریت و اندازه مؤسسه اعتباری در دوره تطبیق (موضوع ماده ۲۱- این دستورالعمل) حداکثر تا ۲۰ درصد تغییر دهد.

فصل چهارم - سایر موارد

ماده ۱۸- فرآیند بازسازی و گزیر مؤسسه اعتباری تخصصی مطابق با مفاد قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور و اصلاحات بعدی آن، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۱۹- ارکان و نحوه اداره مؤسسه اعتباری تخصصی تابع اساسنامه‌ای است که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد.

ماده ۲۰- مواردی که در این دستورالعمل پیش‌بینی نشده است تابع ضوابط بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۲۱- مؤسسات اعتباری که قبل از ابلاغ این دستورالعمل تأسیس شده و به فعالیت اشتغال داشته‌اند و متقاضی تبدیل به مؤسسه اعتباری تخصصی هستند، باید مطابق با شیوه‌نامه‌ای که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد، اقدام نمایند.

دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری تخصصی در سی و چهارمین جلسه مورخ

۱۴۰۴/۰۵/۰۸ هیأت عالی در (۲۱) ماده و (۵) تبصره به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراء می‌باشد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم کرم و نظارت

مرکز تنظیم کرم

مدیریت کل تنظیم مقررات

دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و

نظارت بر بانک‌های قرض الحسنه

(مصوب هیأت عالی بانک مرکزی)

مرداد ماه ۱۴۰۴

اداره مطالعات و مقررات

گروه بررسی و تطبیق مقررات

باسمه تعالی

«دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر بانک‌های قرض‌الحسنه»

با استناد به بند (الف) ماده (۹) «قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» مصوب خرداد ماه سال

۱۴۰۳، «دستور العمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر بانک‌های قرض‌الحسنه» که از این پس «دستور العمل» نامیده

می‌شود، به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این دستور العمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۱- مؤسسه اعتباری: اشخاص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون، تحت عنوان بانک یا مؤسسه

اعتباری غیربانکی به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نماید.

۳-۱- بانک قرض‌الحسنه: مؤسسه اعتباری (بانکی) است که به تجهیز و تخصیص منابع در قالب عقد قرض‌الحسنه و

همچنین انجام سایر فعالیت‌های مجاز در چارچوب این دستور العمل اقدام می‌نماید.

۴-۱- مؤسس / مؤسسين: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط که متقاضی تأسیس بانک قرض‌الحسنه

می‌باشند.

۵-۱- صلاحیت عمومی و حرفه‌ای: دارا بودن شرایط عمومی و حرفه‌ای لازم برای تصدی سمت عضویت در هیأت مدیره

و هیأت‌عامل بانک قرض‌الحسنه در چارچوب ضوابطی که توسط بانک مرکزی تدوین و ابلاغ می‌شود.

فصل دوم - کلیات تأسیس و حدود فعالیت

ماده ۲- فرآیند تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر بانک قرض‌الحسنه تابع مفاد این دستور العمل، ضوابط ابلاغی

بانک مرکزی در خصوص تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری و همچنین قانون بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین و مقررات مربوط

می‌باشد.

ماده ۳- بانک قرض‌الحسنه در قالب شرکت سهامی عام و با رعایت قوانین و مقررات مربوط تأسیس می‌گردد.

ماده ۴- حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت بانک قرض‌الحسنه، معادل پنجاه هزار میلیارد ریال می‌باشد.

ماده ۵- حدود تملک سهام بانک قرض الحسنه توسط اشخاص حقیقی و حقوقی، تابع «قانون اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» و همچنین ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تملک سهام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی و ضمانت اجراهای آن می‌باشد.

ماده ۶- تأیید صلاحیت عمومی و حرفه‌ای مدیران بانک قرض الحسنه، تابع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه احراز و لغو تأیید صلاحیت عمومی و حرفه‌ای مدیران مؤسسات اعتباری می‌باشد.

ماده ۷- بانک قرض الحسنه مجاز به انجام عملیات و فعالیت‌های (ریالی و ارزی) زیر می‌باشد:

۷-۱- قبول سپرده قرض الحسنه جاری با امکان اعطای دسته‌چک؛

۷-۲- قبول سپرده قرض الحسنه پس‌انداز؛

۷-۳- اعطای تسهیلات صرفاً در قالب عقد قرض الحسنه؛

۷-۴- ارایه خدمات مرتبط با چک طبق قانون صدور چک و سایر قوانین و مقررات لازم‌الاجرا؛

۷-۵- ارایه خدمات دریافت، پرداخت و نقل و انتقال وجوه؛

۷-۶- انجام امور نمایندگی به منظور جمع‌آوری وجوه، انواع قبوض خدمات شهری، ودایع و ...؛

۷-۷- صدور انواع ضمانت‌نامه بانکی؛

۷-۸- ارایه انواع ابزارهای پرداخت و خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارت‌های الکترونیکی؛

۷-۹- انجام عملیات بین‌بانکی در چارچوب این دستورالعمل؛

۷-۱۰- قبول و نگهداری اشیاء گران‌بها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق امانات به مشتریان؛

۷-۱۱- انجام عملیات ارزی نظیر خرید و فروش ارز، انتقال ارز و صدور حواله‌های ارزی؛

۷-۱۲- خدمات مربوط به وجوه اداره‌شده، عاملیت و افتتاح حساب امانی؛

۷-۱۳- انتشار و یا فروش اوراق بهادار اسلامی ریالی بر مبنای عقد قرض الحسنه در داخل کشور؛

۷-۱۴- تأسیس / مشارکت در سرمایه‌ی شرکت‌های ابزاری با هدف حفظ اسرار حرفه‌ای و پشتیبانی و سهولت

در انجام عملیات قرض الحسنه بانکی نظیر شرکت اعتبارسنجی، شرکت فن‌آوری، خدمات پرداخت (PSP)

و وصول مطالبات؛

۷-۱۵- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)؛

۷-۱۶- ارایه خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌های خدمات مالی، سرمایه‌گذاری و مدیریت دارایی‌ها به مشتریان؛

۷-۱۷- انجام وظایف قیمومیت، وصایت، وکالت و نمایندگی مشتریان طبق قوانین و مقررات مربوطه؛

۷-۱۸- سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار اسلامی با اولویت اوراق دولت و بانک مرکزی، اسناد خزانه اسلامی و

صکوک قرض الحسنه تا سقف معادل حقوق صاحبان سهام؛

- ۷-۱۹- تملک و واگذاری اموال حسب ضرورت در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی؛
- ۷-۲۰- ایجاد هرگونه پوشش بیمه‌ای برای دارایی‌های بانک قرض‌الحسنه نزد شرکت‌ها و مؤسسات بیمه؛
- ۷-۲۱- حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با بانک‌های داخل و خارج از کشور و سایر نهادهای مالی داخلی و بین‌المللی؛
- ۷-۲۲- فروش تمبر مالیاتی و سفته؛
- ۷-۲۳- سپرده‌گذاری منابع مازاد نزد بانک مرکزی، در قالب سیاست‌های پولی بانک مرکزی؛
- ۷-۲۴- صدور کارت اعتباری بر مبنای عقد قرض‌الحسنه با مجوز بانک مرکزی؛
- ۷-۲۵- انجام عملیات جمع‌سپاری در قالب عقد قرض‌الحسنه با مجوز بانک مرکزی؛
- ۷-۲۶- انجام سایر عملیات و خدمات بانکی پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی و منوط به رعایت نسبت کفایت سرمایه وفق مقررات ابلاغی بانک مرکزی در خصوص سرمایه نظارتی و نسبت کفایت سرمایه.

ماده ۸- بانک قرض‌الحسنه مجاز به انجام عملیات زیر نمی‌باشد:

- ۸-۱- افتتاح حساب و نگهداری انواع سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار؛
- ۸-۲- اعطای تسهیلات در قالب سایر عقود تسهیلاتی غیر از عقد قرض‌الحسنه مگر به تشخیص بانک مرکزی و با رعایت مقررات مربوط؛
- ۸-۳- تأسیس / مشارکت در سرمایه‌ی شرکت‌های لیزینگ، صرافی، بیمه، کارگزاری، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و سایر نهادهای پولی و نهادهای مالی موضوع ماده (۱) «قانون بازار اوراق بهادار جمهوری

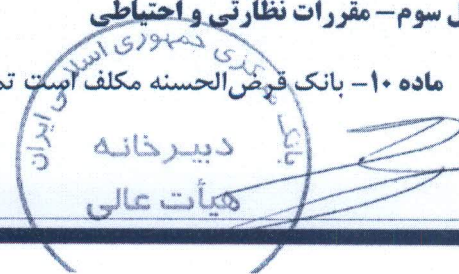
اسلامی ایران»؛

- ۸-۴- تأسیس / مشارکت در سرمایه‌ی اشخاص حقوقی دارای فعالیت غیربانکی؛
- ماده ۹- بانک قرض‌الحسنه مکلف است در اعطای تسهیلات، سقف قرض‌الحسنه اعطایی به اشخاص حقیقی و حقوقی که توسط بانک مرکزی ابلاغ می‌شود را رعایت نماید.

تبصره ۵- سقف قرض‌الحسنه اعطایی به کسبه، اصناف و صاحبان مشاغل دارای مجوزهای قانونی از مراجع ذی‌ربط، حداکثر معادل پنج برابر سقف قرض‌الحسنه اعطایی به اشخاص حقیقی و سقف قرض‌الحسنه اعطایی به اشخاص حقوقی، همان سقف اعلامی قرض‌الحسنه اعطایی به اشخاص حقوقی یا سقف قرض‌الحسنه اعطایی به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان (هرکدام بیشتر باشد)، است.

فصل سوم - مقررات نظارتی و احتیاطی

ماده ۱۰- بانک قرض‌الحسنه مکلف است تمامی ضوابط و حدود نظارتی و احتیاطی ابلاغی بانک مرکزی را رعایت نماید.

ماده ۱۱- بانک قرض الحسنه مجاز به صدور ضمانت نامه های بانکی ریالی و ارزی با رعایت شرایط زیر می باشد:

۱۱-۱- حد فردی: حداکثر معادل ۱۰ برابر سقف فردی تسهیلات قرض الحسنه اعطایی.

۱۱-۲- حد جمعی: حداکثر معادل ۱۲/۵ درصد سرمایه نظارتی موضوع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص

محاسبه سرمایه نظارتی و کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری؛

تبصره ۱- چنانچه ضمانت خواه نسبت به پرداخت صد درصد مبلغ ضمانت نامه به صورت سپرده نقدی نزد بانک قرض الحسنه اقدام نماید، ضمانت نامه های صادره مذکور از رعایت حدود فردی و جمعی مندرج در این ماده مستثنی است.

تبصره ۲- نرخ تبدیل ضمانت نامه های ارزی به ریال جهت محاسبه حدود موضوع این ماده، معادل آخرین نرخ اعلامی بانک مرکزی در خصوص تسعیر اقلام پولی دارایی ها و بدهی های ارزی شبکه بانکی است.

ماده ۱۲- انجام عملیات بین بانکی توسط بانک قرض الحسنه، صرفاً با سایر بانک های قرض الحسنه و بانک مرکزی و در قالب سیاست های پولی بانک مرکزی امکان پذیر است.

ماده ۱۳- اعطای تسهیلات قرض الحسنه به اشخاص مرتبط یا ایجاد تعهدات برای آنها توسط بانک قرض الحسنه به استثنای تسهیلات تکلیفی در قوانین موضوعه، ممنوع است.

تبصره- اعطای تسهیلاتی نظیر تسهیلات مسکن، ضروری و اضطراری در راستای برنامه های رفاهی بانک قرض الحسنه، صرفاً به اعضای هیأت مدیره، اعضای هیأت عامل و کارکنان همان بانک قرض الحسنه از محل منابع مالکانه (معادل مجموع حقوق صاحبان سهام و بدهی های بانک قرض الحسنه به استثنای بدهی به بانک مرکزی، بدهی به سایر مؤسسات اعتباری و حساب های سپرده ی قرض الحسنه پس انداز)، در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تسهیلات اعطایی به کارکنان شبکه بانکی مجاز است.

ماده ۱۴- حدود مجاز ناظر بر وضعیت باز ارزی برای بانک قرض الحسنه معادل ۵۰ درصد حدود تعیین شده در ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ناظر بر وضعیت باز ارزی مؤسسات اعتباری می باشد.

ماده ۱۵- اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات کلان موضوع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص تسهیلات و تعهدات کلان، توسط بانک قرض الحسنه ممنوع است.

ماده ۱۶- بانک مرکزی می تواند حدود مجاز مقرر در فصل سوم این دستورالعمل را با توجه به شاخص های اقتصادی از جمله نرخ رشد اقتصادی و تورم تغییر دهد.

ماده ۱۷- بانک قرض الحسنه مکلف است نرخ کارمزد تسهیلات اعطایی قرض الحسنه و ارائه ی خدمات بانکی که توسط بانک مرکزی ابلاغ شده را رعایت نماید.

فصل چهارم - سایر موارد

ماده ۱۸- فرآیند بازسازی و گزیر بانک قرض الحسنه مطابق با مفاد قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون پولی و بانکی کشور و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۱۹- ارکان و نحوه اداره بانک قرض الحسنه تابع اساسنامه‌ای است که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد.

ماده ۲۰- مواردی که در این دستورالعمل پیش‌بینی نشده است تابع ضوابط ابلاغی بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۲۱- مؤسسات اعتباری که قبل از ابلاغ این دستورالعمل تأسیس شده و به فعالیت اشتغال داشته‌اند و متقاضی تبدیل به بانک قرض الحسنه هستند، باید مطابق با شیوه‌نامه‌ای که به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد، اقدام نمایند.

«دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر بانک‌های قرض الحسنه» در سی و چهارمین جلسه مورخ

۱۴۰۴/۰۵/۰۸ هیأت عالی در (۲۱) ماده و (۴) تبصره به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا می‌باشد.

